

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban lévőre:
 Egyszerre 10 kor.
 Negyedévre 4 c.
 Helyben máskor kezdve:
 Egyszerre 20 kor.
 Negyedévre 5 c.
 Vidékre postán küldve:
 Egyszerre 24 kor.
 Negyedévre 6 c.

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétig és

Szombati napok kivételével

Kiszámlázás és kiadónál:

Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A kiadónálban kifizetésre váró

vagy megfizetésre nem várható.

Hirdetések és hirdetések a

kiadónálban intézendők.

Helyes cím: Nagyv. 2. sz. 2.

A képviselőház ülése.

— Távirati jelentések. —

Telt karzatok ma is és sűrű raja a képviselőknek. Csak hogy ma valamivel lassabban gyülekeznek. Az ülés megkezdése is elhúzódik. A szokásos félórai ráadás is lejár, feltizenegy elmulik, de az elnöki emelvényen még mindig nem jelentkezik senki. Annál lüktetőbb az élet künn a folyosókon. Folytak a titkos és a nyílt tárgyalások, sugdosnak itt is, ott is. Különösen az ellenzék jár titkolózó arckifejezéssel. Alighanem a tegnapi események felhánytorgatása fogja a mai napot is elhantolni, — úgy jóslgatták az ülés előtt. — Csupán az optimisták reménykednek, hátha rákerül a sor ma már a program elmondására is.

*

Háromnegyed tizenegykor nyitja meg *Dániel* Gábor alelnök az ülést. *Szöts* Pál felolvassa a tegnapi ülés jegyzőkönyvét. Itt kell terv szerint az ellenzék felhánytorgatásainak bekövetkeznie és szokatlan ezért a csend, melyben a felolvasás elhangzik. A baloldaltól sűrűn hangzik a „halljuk”-ozás. Időközben az új kormány tagjai is elfoglalják helyüket. Jelen vannak valamennyien. Ünneplő fekete kabát van ma is rajtuk.

A jegyzőkönyv ellen.

Mikor *Szöts* Pál a jegyzőkönyv felolvasásában a részhez jut, mely a királyi kézirat benyújtásáról szól, feszültebb lesz a figyelem. De közbeszólás nem hangzik el. Csak mikor vége a felolvasásnak jelentkezik; szólasra *Bartha* Ödön.

Bartha Ödön belefog a jegyzőkönyv ellen való kifogásaiba. Egyszerre közbeszól *Kaas* Ivor báró:

— Ez egy falusi jegyző stiklje!

A jobboldalon mosolyognak, de a baloldal lármába tör.

— Ugy van! Gázság! Ilyet nem lehet itt csinálni! — zugja, kiáltozva mindeneknek élén a jóhang *Kubik* Béla.

Az elnök cseppet, már le is csöndesedik a kezdődő vihar, a mikor *Kubik* még rádupláz a jobboldalra.

— Ha nektek szabad szemtelenkedni, nekem is szabad.

A jobboldal e kifejezés ellen zugva tiltakozik, de erre megszólal *Pozsgai* Miklós a jobboldal felé:

— Nem hiába vagytok ó-szeresek, a Teleki-teken képzelitek magatokat.

— Hja, szellemeskedni könnyű! — kiáltják vissza neki a jobbról, — de az első alapvizsgát letenni nehéz!

Pozsgai tudniillik pár héttel ezelőtt megbukott az első jogi alapvizsgán.

Barta Ödön végre folytathatja a gravámenek elsorolását. Elismeri, hogy gróf *Tisza* István miniszterelnöknek a tegnapi ülés szünet után való részében volt joga felszólalni. Elismeri, hogy királyi kézirat is elsősorban olvasható fel, bár a tegnapi királyi kézirat külön napirendre volt sorozva. A királyi kézirat benyújtása tehát

már soron kívül történt. De ez hagyján. A jegyzőkönyv azonban olyan colgokat is regisztrál, a mik nem történtek meg. Nem történt meg, hogy a királyi kéziratot tudomásul vették volna, sem hogy a Ház az erről szóló jegyzőkönyvet hitelesítette volna, és a főrendiházhoz való átküldéséhez utasítást adott volna. Erre vonatkozóan kérdés a Házhoz nem intéztetett, nem is történetett határozat. De maga a napló sem regisztrál olyan utasítást, mely a királyi kéziratnak benyújtásáról szóló jegyzőkönyvnek a főrendiházhoz való átküldését elrendelné. Mulasztások és hibák történtek tegnap és megsértették a házszabályokat. Épp ezért orvoslásul azt indítványozza, hogy a jegyzőkönyvnek ama részei, melyek a királyi kézirat tudomásulvételéről, a jegyzőkönyvi kivonat hitelesítéséről és a főrendiházhoz való átküldéséről szólnak: e részek ne hitelesítenek.

A reperáció.

Dániel elnök felel rögtön a sérelmekre. Kijelenti, hogy ő az összes szükséges kérdéseket a Házhoz megtette. Nem tehet róla, ha a nagy zajban nem hallották a szavát. Nem akarta a házszabályokat megsérteni. (Helyeslés jobbról.) Minthogy azonban sokan kifogásolják a tegnapi incidenseket, maga is belátja, hogy reperáció szükséges. Javasolja, hogy a királyi kéziratra való kérdéseket, engedje meg neki a Ház, hogy újból föltehesse. (Általános helyeslés.) Ez az eset azonban ne tekintessék precedensnek.

Polónyi Géza: Kijelenti, hogy a függetlenségi párt minden sérelemmel szemben részen fog állani. Üdvözlő azonban most az elnököt, hogy a történet sérelmet reparálni óhajtja és a maga részéről e reperációval megelégszik s az ügyet elintézettnak tekinti. (Általános helyeslés.)

Gróf *Tisza* István miniszterelnök szól hozzá az ügyszóhoz most. Figyelemmel és nagy csendben hallgatják. Kijelenti, hogy szintén hozzájárul a kérdés iyetén megoldásához, bár azon a véleményen van, hogy az elnök tegnapi eljárása teljesen hasonló volt az eddigi eljárashoz.

— Hagyjuk ezt! — kiáltják balról. — Főlöleges ezt firtatni!

Gróf *Tisza* István: Nem azért hivatkozik erre, mintha jogi hatályal bíró precedens akarna alkotni, csak igazolni akarja, hogy itt semmi rendkívüli dolog, semmi merénylet tegnap nem történt. (Helyeslés a jobb és baloldalon.)

Rakovszky István: Nem csatlakozhatik a megoldás felajánlott módjához, mert a tegnapi hibás határozatnak konzekvenciái voltak már, melyeket nem lehet semmivé tenni. Ajánlja tehát, hogy a jegyzőkönyv módosítása helyett adjon inkább a Ház indemnitást a tegnapi történetekért az elnöknek, hangsúlyozván, hogy ez az eset precedensül nem szolgálhat.

Holló Lajos: Nem helyesli *Rakovszky* javaslatát. Szerinte elég, ha a tegnapi elmulasztott kérdéseket az elnök ma fel fogja tenni. A király iránt való tisztelet is kívánatosabb teszi a leirat újból való felolvasását, mert azt tegnap nem hallotta senki. Ma aztán tudomásul lehet venni a leiratot és tudomásul lehet majd venni azt is, hogy a jegyzőkönyv-kivonat már tegnap átküldetett a főrendiházhoz.

Rakovszky István visszavonja a maga indítványát és csatlakozik *Holló*éhoz.

Dániel elnök most a maga és *Holló* indítványa között szavazással való döntést ajánl.

Ugron Gábor: Szavazás előtt az indítványok felolvasandók. (Zaj.)

Dániel elnök fölteszi a kérdést: vajjon elfagják-e, az ő indítványát?

Az egész Ház — a néppárt kivételével — elfogadja az elnök indítványát.

E szerint *Dániel* elnök most fölteszi a kérdést: tudomásul veszi-e a Ház a miniszterium kinevezéséről szóló királyi kéziratot.

Báró *Kaas* Ivor: Nem hallottuk! Tessék felolvasatni. (Zaj a néppárton.)

Az elnök elrendeli a szavazást. A Ház tudomásul veszi a királyi kéziratot. A néppárt nagy része ülve marad.

Most következnek az erről szóló jegyzőkönyv hitelesítésének elrendelése. De ez már tegnap tudvalevően átküldetett a főrendiházhoz s a néppárt most zavarokat próbál előidézni. De *Holló* Lajos indítványára a mai ülésről szóló jegyzőkönyvnek holnapi hitelesítésébe foglalítatik bele ez a hitelesítés is. — Ezzel a tegnapi incidensek reperációja megtörtént.

Előterjesztések.

Az elnök most a napirendre tér: az irományok folytatolagos előterjesztésére. Bemutatja *Tallian* Béla földművelésügyi miniszter levelét, melyben a Ház alelnöki tiszteréről lemond. Majd az új minisztereknek képviselői mandátumukról való lemondását jelenti be s az új választások kiírására való intézkedéseket terjeszti elő. A Ház mindezt tudomásul veszi.

A szünet alatt száznál több kérvény érkezett be. Ezeknek czimsorozatát *Endrey* Gyula jegyző olvassa fel a néppárt néhány kérvény felolvasatását próbálja kieszközölni, de a házszabályok nem engedik ezt.

Daróczy, a kérvényi bizottság előadója be-terjeszti a bizottság jelentését Szatmar-Németi város kérvényére, mely tudvalevően a harmadéves benttartott katonák hazaküldését sürgeti.

Ugron Gábor: Indítványozza, hogy a szombati ülésen tárgyalja a Ház a jelentést.

Gróf *Tisza* István miniszterelnök: Szerinte nem olyan most a helyzet, hogy bármely konkrét ügy tárgyalásra már kitűzhető volna. Nem járul hozzá a szombati terminushoz. Rajta lesz, hogy a Ház legközelebbi időben fogalkozhassék e kérdéssel.

Kovács Pál, *Várady* Károly, *Holló* Lajos az ügy sürgőssége mellett szólnak. Szombati nap mindig a kérvények tárgyalási napja. Ekkor sorát kell ejteni ez ügynek. Mert az egyéb szükséges teendők miatt, még elnökválasztás miatt sem halasztható tovább. Legfőlebb kor-elnök fogja vezetni az ülést. (Ellenmondás jobbról.)

Darányi Ferencz a benttartott katonák szomoru sorsát vázolja és törvénybe ütközönek tartja benttartásukat.

Bakonyi Samu: Pártja már kifejtette, hogy a katonák visszatartása beleütközik a véderőtörvénybe. Jogtalan rájuk rótt terhüktől meg kell őket a legsürgősebben szabadítani és ez nem tehető függővé a miniszterelnök kényelmétől. A Ház különben is kimondotta az

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknél, lélegzőszervek hurutos bajainál

ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen

influenza után ajánljatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszűnteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó ize miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4. — kor-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden az alanti czéggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc)

480.

ügy sürgősségét. A szombati tárgyalást indítványozza szóló is.

Gróf Tisza István: Hangsúlyozza, hogy törvénytelenről nem lehet szó a katonák benntartásánál. Szóló igazán el szeretné intézni ezt az ügyet, a mely pedig csak úgy intézhető el, ha a Háznak rendbe jöttek az ügyei. Így tehát az ügy szombati tárgyalása nem segítene a dolgon, ellenben ha mindenki rajta lesz, hogy az ügy elintézettsége bekövetkezzék, azzal segítve lesz a bajon. Ragaszkodik ahhoz, hogy a jelentés kinyomassék, szétosztassék és tárgyalásuk határnapja később tűzessék ki.

Dániel elnök: akarja rendelni a szavazást, de husznál több aláírással ellátott ívet nyújtanak át neki, melyben névszerinti szavazást kérnek. Csak hogy a kérdés föltétele ismét vitát idéz elő, melyben résztvesznek Barta Ödön, Lengyel Zoltán, stb. Végre Tisza miniszterelnök segít az elnök zavarán úgy, hogy előbb az előadó javaslatára s azután Ugronéra szavazzanak. Zboray kijelenti, hogy csak Ugron Gábor indítványának szavazására kéri a névszerinti szavazást.

Dániel elnököt ez a sokféle indítvány újból zavarba ejti, úgy hogy épp fordítva teszi föl a kérdéseket. Az ellenzék ezen persze szörnyen mulat. Végre mégis lefolyik az első szavazás, melyen a többség fölállással úgy határoz, hogy a jelentés kinyomassék és szétosztassék. Ezután következik Ugron indítványára (hogy a jelentés szombaton tárgyalassék) a névszerinti szavazás.

Előbb azonban az elnök tíz perczre felfüggeszti az ülést.

Szünet után 8 betűvel kezdődik a szavazás, mely félkettőig tart el. A többség elveti Ugron indítványát.

Szavazás után Kovács Pál kijelentette, hogy szeretné ha Apponyi lemondását visszavonná és indítványozza, hogy erre egy tizenkét tagú küldöttség által kérjék fel. — Utánna Zboray Miklós szól s azt látja, hogy a házszabályok megtartásától függ a nemzet sorsa. Meg van arról is győződve, hogy Apponyi szubjektív okok miatt távozik, mert mennie kellett. Az ő elnöklése alatt ugyanis Tisza István nem hajthatta volna végre terveit. Mutatja a rendszer változást a rendőrség legutóbbi viselkedése is.

Polónyi közbeszó: A néppárt Héderváry alatt nem így beszélt!

Rakovszky István: Ön csak hallgasson, mert Kézdivásárhelyen hamisan esküdött (Nagy zaj!)

Polónyi: Ezt majd elmondja Bartha Miklós, de én Héderváryt sohase támogattam!

Rakovszky: Mert nem állott önnel szóba! Zboray befejezte beszédét s ezután a vita folytatását hoinapra halasztották.

H I R E K

* **Szmracsányi püspök a királynál.** Szmracsányi Pál nagyváradi püspök, mint értesülünk, Bécsbe utazott, ahol a király kihallgatáson fogadja a főpapot. Szmracsányi Pál püspöki kinevezését köszöni meg ő Felségének.

* **Kotunovics Sándor halála.** Az egész város társadalma mély megilletődéssel fogadta Kotunovics Sándor nyug. főgimn. igazgató halála hírét. A főgimnázium gyászkarpitos dísztermében felállított s virágokkal övezett ravatalt tegnap egész nap nagy közönség látogatta. A gyászjelétül a rend társházára, templomára és gimnáziumára, továbbá a jogakademiára, a Szent József és gör. kath. fiunöveldekre, a reál- és kereskedelmi iskolákra és a nemzeti kaszinóra kitűzték a gyászlobogót. Novotny S. Alfonz igazgatónál egymást érik a condoleálók. Tegnap a társadalom előkelőségei, Beöthy László főispán, Medvigy Mihály táblai tanácselnök, Radu Dameter püspök és a gkath. káptalan képviselőiben Laurán Ágoston kápt. helynök praelátus, Fetszer Antal kanonok stb. fejezték ki sze-

mélyesen részvétüket. Megható az intézet növendékeinek részvéte. Osztályonként járulnak a ravatalhoz és helyezik el koszorúikat. Az igazgatóhoz számos részvétlétérkezett, így Takács Jászói préposttól, a távollevő Nátalussy főigazgatótól, a társházaktól. A prépost gyönyörű koszorút helyeztetett a korporsóra. A temetésre Nagyváradra érkeztek Horváth Balázs a kassai rendház főnöke, gimn. igazgató és a Norbertinum igazgatója Fábry Emil. A temetés, melyen testületileg megjelennek az összes középiskolák tanárai és növendékei, ma reggel 9 órakor megy végbe. A szertartást Fetszer Antal kanonok végzi.

* **Miniszterek bucsuja a törvényhatóság-tól.** A kormányhatalomról lelépő miniszterek közül Wlassics Gyula és Darányi Ignác tegnap küldte meg Biharvarmegye és Nagyvárad város törvényhatóságához bucsuleiratát. A leiratban a volt miniszterek köszönetüket fejezik ki visszavonulásuk alkalmából, a törvényhatóságok részéről tapasztalt támogatásért.

* **Gyászrovat.** Részvétellel értesülünk, hogy a vármegye egyik köztisztviselőben álló ur családját: Rózsavölgyi Lászlót és nejét Komlóssy Terézt mély gyász érte, viruló szepsegű ifjú leányuk, életének 16-ik évében, váratlanul elhunyt Biharon. A megboldogultban Komlóssy József gazdasági tanácsos sógornőjét gyászolja. A fiatal halott temetése szombaton délelőtt 9 órakor lesz s a bihari temetőben helyezik örök nyugalomra.

* **Nagyvárad villamfényben.** Nagyvárad város a villamos világítás berendezésével annyira előrehaladt, hogy a magánvilágítók részére november hó 15-én megkezdte a városi villamtelep az aramszolgáltatást. Az intézkedések megbeszélése végett szombaton délután ülést tart a villamos világítási bizottság.

* **Nagy birtokvásárlás.** A Csáky Károly gróf váci püspök magantulajdonában levő biharmegyei nagybirtok berekböszörményi részét, 1430 katasztrális hold tagbirtokot, örökáron megvette Nadányi Károly feketegyörösi birtokos, a nagyváradi társadalom előkelő, közbecsülésben álló tagja. A birtok vételára 560.000 korona volt.

* **Hymen.** Gábel Jakab polgári iskolai igazgató bájos leányát Juliskát eljegyezte Schiffer Sámuel parniczai bornagykereskedő. — Öhl-macher Mór b.-ujfalusi lakos eljegyezte Kacz Zsenit Derecskéről.

* **Lengyel zsidó — becsületsértés.** Érdekes ítéletet hozott ma a nagyváradi törvényszék főlebbviteli büntető tanácsa. Egy bécsi nagykereskedő felvilágosítást kért egyik nagyváradi iparos g. y. hitelviszonyairól. Akinél tudakozódott, az az illető iparos egyik elkeseredett konkurrens volt, természetesen tehát, hogy az információ nem a legkedvezőbb volt a derék mesteremberre nézve. A konkurrens levelének egyik sora például így intette a bécsi hitelezőt:

— Hova gondol? Csak nem hitelez egy lengyel zsidónak...

A levél tartalmáról hogy hogynem értesült az iparos és becsületsértési pört indított versenytársa ellen a nagyváradi járásbírósnál, ahol a vádlottat fölmentették. Főlebbvités folytán most a törvényszék elé került a pör. A védő azt vitatta, hogy a szó magában: lengyel zsidó nem becsületsértés, csupán faji megkülönböztetés, míg a panaszos ügyvédje arra az álláspontra helyezkedett, hogy azzal a kifejezéssel a magyarországi zsidókat becsületsértésben mélyen lehet sérteni. A bíróság el is fogadta ezt az álláspontot s a ravasz konkurrens becsületsértés miatt 40 korona pénzbüntetésre ítélte.

* **Az előzékeny gázgyár.** Nemrégben a premontrei rend tudós tagja dr. Károly Irén tanár és törvényhatósági tag a magánvilágításról írva, azt igyekezett bizonyítani, hogy a szerződés, mely Nagyvárad város és a nagyváradi légszuszvilágítási vállalat között kötött, csak a közvilágítást s nem egyszersmind a magánvilágítást is korlátozza s hogy ennél fogva Nagyvárad városa december 16 előtt jogosítva van magánvilágítás céljára villamosságot szolgáltatni. A gázgyár ezzel szemben azt vitatja, hogy a szerződés egész időtartamára úgy a köz- mint a magánvilágítás vállalatának kizárólagos jogát nekik világosan s minden kétséget kizárólag biztosítja. Mindazonáltal a gázgyár a magánvilágítás iránt való előzékenységből a tanácshoz intézett beadványában kijelentette, hogy semmi kifogása sincs az ellen, hogy a tanács magánvilágítás céljára már mostantól kezdve villamosságot szolgáltatthasson.

* **Hirtelen halál.** Steiner Ignác 46 éves, nős, gyümölcskocsi, a Nagyvásártéri rendőrkönyvtárház épületének tőzsomszédságában levő gyümölcsös sátrában tegnap este 10 óra tájt hirtelen rosszul lett s meghalt. Az első segítségnyújtás végett előhívott Dr. Weisz Márton szív-szélhűdést állapított meg a halál okául. A tetemet a Bányász 12. sz. a. levő lakásra vitték.

* **Hamzáék sikere Aradon.** A Hamza Miska bandája ismét babért aratott a bihari cigány-muzsikának. Az aradi Dankó-ünnepen muzsikált kitűnő bandánk és sok kitűnő versenyző elől elvitték a nagy aranyérmét. Erről a következő levélben értesítette Zilahy Gyula igazgató az öreg Hamza Miskát. Tiszteletes Hamza Miska cigányprimás urnak Nagyvárad. A Dankó-szobor alap javára az aradi nemzeti színházban rendezett cigánykarok versenyén a juri az ön zenekarát a nagy aranyérmével tüntette ki. E kitüntetést mellette azzal van szerencsém beküldeni, hogy zenekara a magyar zene dicsősítésére az ön derék vezetése alatt sokáig működhesse. Tisztelettel Zilahy Gyula igazgató.

* **A gázgyár és a villamos vezeték.** A gázgyár régebben átírt a városhoz azon panaszszal, hogy egyes helyeken a villamos világítás vezetékét a gázvezeték fölé helyezték s ha a gázvezetéknek baja támad, a javításnál meg kellene bolygatni a villamosvilágítás vezetékét. Kéri ezért a gyár, hogy a villamvezetékét távolítsa el a város a gázvezeték fölé. A tanács tárgyalta a gázgyár kérelmét, de nem találta teljesíthetőnek, annál is inkább, mert a megkívánt távolság a két vezeték közt megvan.

x **Egész éjjel nyitva.** Van szerencsém a n. é. közönség b. figyelmét felhívni a téli idény beálltával a közkedvelt bécsi reggelimre, mely áll 1 thea, sonka, 1 tojás és vajból (a nevezett reggeli csak 35 kr.) nemkülönben dusan felszerelt borkészletemet, Ménesi, Magyarádi, Badacsonyi és Rajnai borokban, mérsékelt árak mellett. Óriási választék hideg étkekben, Conservék és halneműekben. — A nagybecsült közönség eddigi szíves támogatását megköszönve, további jóindulatába ajánlom magamat maradok mély tisztelettel Károly, a Royal kávéház volt főpinczére, a Magyar Király kávéház tulajdonosa. Egész éjjel nyitva. Külön szobák.

x **Egy jól berendezett cipő raktár.** Hol mindenki cipő szükségletét a legjobb kivitelben s a legolcsóbban szeresheti be. Nádor Henrik és Társa Nagypiac-tér, Kereskedelmi palota. Talán nincs olyan cikk több, mely a kereskedő részéről annyi figyelmet, izlést és haladást követelne, mint éppen a cipő-cikk. Egy nagy cipő raktárnak a fentartása, mely hű kifejezője legyen a közönség viselésének és legújabb igényeknek megfelelően, ez bizony oly feladat, melynek komolyságát azok tudják méltatni, kik hosszabb-kevesebb ideig bepillantottak már egy cipő üzlet szervezésébe. Nádor Henrik és Társa Legnagyobb Cipő Áruház Nagyváradon, már több éven keresztül ad példát arról, hogy miként kell a közönség igényét kielégíteni. Az újonnan érkezett őszi árak, óriási választékban meglepő olcsó árak mellett lesznek kiárultva. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. Helybeli és vidéki telefonszám 63. 809.a.

Andriská Jenő

özégnél Szt.-László-tér 200 pár legjobb minőségű női glacié
eztyii bármilyen számban páronként csak 85 krajczárért kapható.

Nagyvárad októberben.

A közigazgatási bizottság ülése.

Nagyvárad, nov. 5.

Nagyvárad közigazgatási bizottsága tegnap tartotta rendes havi ülését *Beöthy* László főispán elnöke alatt.

Bordé Ferencz főjegyző felolvasta a polgármester havi jelentését, a mely szerint a közegészségügy október hónapban — bár a hasi agyalmaz és roncsoló toroklob *Olaszi* városrészben terjedt, általánosságban, és népmozgalmi tekintetben jó volt. A *Sztaroveszky* gyermekkórházban 43 beteget ápoltak; bejáró beteg pedig 80 volt.

A közbizottsági állapot jónak mondható, amennyiben nagyobb büneset egy sem, kisebb jelentőségű pedig aránylag csekély számmal fordult elő. Letartóztatva volt 53 egyén. Ezek közül az illetékes bíróságnak átadatott 16, eltolonczoltatott 37. A jelentés fölemli, hogy a nyomdák személyzete október hó 26 án, minden előzetes bejelentés nélkül bérharczba állt s a központi szervezet által megállapított országos árszabály elfogadását követeli, eddig azonban eredmény nélkül.

A közadók október havi bevételi eredménye kedvezőten, amennyiben 14035 kor. 38 fillérrel kevesebb kincstári adó folyt be, mint a múlt év megfelelő időszakában. Törvényhatósági utadóban 4485 kor. 43 fillér folyt be.

A polgármester jelentését, a szakelőadók nemleges jelentéseivel együtt elfogadták.

A nagyvárad légszuszogár az 1902. december 10 én felrobbant tisztító helyiség ugyanazon helyre való felépítésére kért engedélyt. A városi főmérnök és építési bizottság véleménye alapján a városi tanács nem adta meg ugyanazon helyre az építési engedélyt, hanem a gyártelep távolabb fekvő hátsó részén kívánja a tisztító elhelyezését, élet és vagyonbiztonság tekintetéből. A gázugár fellebezésében szakértők meghallgatását kérte. A közigazgatási bizottság szakértők kiküldését mondotta ki. A város és gázugár külön-külön szakértőket küld ki.

Néhány apróbb ügy elintézése után az ülés véget ért.

Táviratok és telefonhírek.

A miniszterek bucsuzása.

Bécs, nov. 5. (Saját tudósítónktól.) Ő Felsége a király ma délelőtt bucsukihallgatáson fogadta *Khuen-Hédervary* Károly gróf volt miniszterelnököt, *Darányi* Ignác volt földmívelésügyi minisztert, *Wlassics* Gyula volt vallás- és közoktatásügyi minisztert, *Láng* Lajos volt kereskedelemügyi minisztert, *Kolossvary* Dezső volt honvédelmi minisztert és *Tomassich* Miklós volt horvát-szlavon minisztert.

A bucsufogadás alkalmából ő Felsége a következő kegyes szavakat intézte a távozó miniszterekhez.

Részben több évi fáradságos munka után válnak meg miniszteri tárczájukról. Ezen alkalomból szívélyes köszönetet mondok önöknek és ismételve teljes elismerésemet nyilvánítom hű, buzgó és sikeres szolgálataikért, illetőleg azon hazafias áldozatkészségükért, hogy a közelmúltban, válságos viszonyok között magyar kormányom megalakulását megkönnyítették és számítok reá, hogy fényes tehetőségeiket ezentul is a közügyeknek szentelik.

Ő Felsége azután a volt miniszterek mind-egyikétől szívélyes szavakban külön is bucsut vett.

Fejérvary a Tisza-kabinetben.

Bécs, nov. 5. (Saját tudósítónktól.) Ő felsége határozott kívánsága az, hogy a személye körüli miniszter *Fejérvary*

báró volt honvédelmi miniszter legyen, de ez csak akkor lesz keresztülvihető, ha *Tisza* István megteremti a békét.

A hivatalos lap új szerkesztője.

Budapest, nov. 5. (Saját tudósítónktól.) A Budapesti Közlöny új szerkesztője *Nagy Miklós* dr., aki jelenleg a Vasárnapi Ujságot szerkeszti.

Letartóztatott kivándorló.

Budapest, nov. 5. (Saját tudósítónktól.) Brémából jelentik: A kikötőben letartóztatott egy fiatal embert, akinek a táskájában közel kétszáz ezer frank értékű ékszert találtak. Kivándorlónak és *Légrády* bárónak vallotta magát, aki magyar honos. A letartóztatásról értesíték a budapesti rendőrséget.

Nyilttér.

Weimann Jenő dr.

ügyvédi irodáját

Nagyváradon, Zöldfa utca, 21. szám alatt (Dr. Mayer-féle házban, a Berkes-féle festék-üzlet felett) megnyitotta.

Pénzbeszedő

fix fizetéssel és magas jutalékkal
elsőrangú czégnél állandó
alkalmazást nyer.

Czím a kiadóba. 1150

Kálmán Sándor

ékszerész.

Nagyvárad, Szt. László-tér.

Ajánlja: Drágakövek, ékszerek, arany és ezüst ajándéktárgyak, női és férfi aranyórák, ezüst evőeszközökből álló nagy raktárát, a legszolidabb szabott árak mellett. 433.

Javitások és átalakítások
a legfinomabb kivitelben.

Telefonszám: 409. Telefonszám: 409.

VIII-adebéli realista

elvéllal tanítványul

középiskolai tanulót.

Czím a kiadóhivatalban.

Színházi naptár.

Péntek: Drótos tót. Szombat: Hunyady László (Erkel születési évfordulója).

Felelős szerkesztő: Dr. Vuoskios Gyula.

Gyomorbetegeknek!

Mindazoknak, kik hűdés, a gyomor túlterhelése, hiányos, nehezen emészthető, forró, avagy nagyon hideg ételek élvezése, avagy rendetlen életmódjuk által gyomorbetegséget u. m. gyomorhurut, gyomorgörcs, gyomorfájdalmak, nehéz emésztés, vagy elnyálkásodást

kaptak, ezennel egy kitűnő háziszser ajánlatik, melynek kiváló gyógyító ereje sok év óta ki van próbálva. Ez az ösmeretes emésztési és vértisztítószer, a

Hubert Ullrich-féle növénybor.

Ez a növénybor kitűnő, gyógyhatásának talált növényből és jó borból készült, erősíti és élénkíti az emésztési szerkezt, anélkül azonban, hogy hashajtószer lenne. A növénybor elhárítja a véredén yox betegségeit, megtisztítja a vért minden romlott, betegséget okozó anyagoktól és elősegíti az egészséges vér ujjaképződését.

A növénybor idején való használatánál, — a gyomor bajok nagyrészt már csirában elfojtának. Nem szabadna késedelmezni, telát ezt minden más erős maró hatású és az egészségre ártalmas szerrel szemben előnyben részesíteni. Minden symptomák u. m.: fejfájás, felbőfőség, gyomorégés, felfuodás, rosszu lét és hányás, melyek kronikus (régii) gyomorbajoknál annál hevesebben lépnek föl, már egynehányzori ivás után elmaradnak.

Székrekedés és annak keilemetlen következményei, szorulás, kolika, szivdobogás, hoidák) a növénybor használata által gyorsan és gyengéden elmulasztatnak. A növénybor kitűnő szer az emésztés előmozdítására, erősíti az emésztési szerkeztet és eltávolítja a gyomorból és belekből a használhatatlan anyagokat.

Soványság, halvány arcszín, vérhiány, elerőtlenedés,

nagyrészt a rossz emésztés, tökéletlen vérképződés és májbetegségek következménye. Teljes étvágytalanság, ideges kimerültség és rossz kedv, valamint gyakori főfájás és álmatlanság mellett az idegen betegek gyakran lassan elsorvadnak. A növénybor a meggyengült életerőnek új impulzust ad, a növénybor gerjeszti az étvágyat, javítja az emésztést és táplálkozást, gyorsítja az anya cserét, elősegíti a vérképződést, megnyugtítja a felizgult idegeket, új erőt és életet kölcsönöz a betegnek. — Számos elismerő és köszönőlevél igazolja ezt. — Növénybor kapható 1 frt 50 kros és 2 frtos üvegekben a következő helyeken levő gyógytárakban: Nagyvárad, Püspöki Csatár-Bihar, Körös-Tarján, Bereg-Böszörmény, Mező-Keresztes, Komádi, Zsadány, Marcziháza Nagy-Szalonta, Tenke, Rossia, Rév, Szilágy-Somlyó, Kémer, Margitta, Székelyhid, Szalárd, B.-Diószeg, Nagy-Léta, Pocsaj, Kis-Marja, Konyár, Hosszu-Pályi, Derecske, Berettyó-Ujfalu, Zsáka, Csökmő, Szeghalom, Vészto, Okány, Sarkad, Kötégán, Gyula, Doboz, Békés, Békés-Csaba stb., valamint minden más magyarországi gyógyszer tárbán.

A gyógyszer tárbak 8 és több üvegeket eredeti áron küldenek Ausztria-Magyarországban bárhova

Utánzásoktól óvakodjunk.

Tessék határozottan kérni

529

Hubert Ullrich-féle növénybort.

